

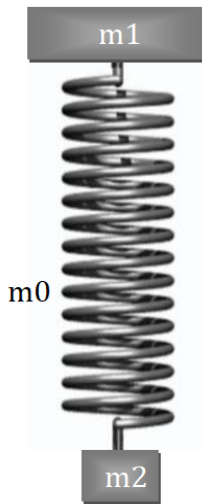
Sol BaF 2022

Catana Diana

Dec 3, 2022

1 1.

Sistemul e format din 3 părți : corpul de masă m_1 , resort de lungime inițială l (resort nedeformat) cu N spire și masă m_0 și corpul de masă m_2 . Studiul oscilațiilor acestui sistem se poate diviza în 3 părți.

I. Mai întâi vom analiza contribuția resortului la oscilațiile sistemului. Studiem, așadar, contribuția masei acestuia la oscilațiile armonice ale sistemului. În acest model un corp e fix, iar celălalt oscilează liber împreună cu resortul.

Mișcarea sistemului oscilant e descris de o pulsație ω data (pe care noi o vom calcula ulterior) și o valoare a amplitudinii A .

Considerăm o porțiune y de resort și a amplitudinea extremității sale.

Deci $a = A \frac{y}{l}$.

Notăm cu j numărul de spire din porțiunea de lungime y , așa că $a = A \frac{j}{N}$,

Cum contribuția masei resortului se găsește în energia cinetică a sistemului, vom calcula energia cinetică a resortului E_{cr} care este suma energiilor cinetice a fiecărei spire.

$$E_{cr} = \sum_j^N \frac{m_0 \omega^2 a^2}{2N}$$

care devine:

$$E_{cr} = \frac{m_0 \omega^2 A^2}{2N^3} \sum_j^N j^2.$$

Folosind hintul cu suma și limita, avem:

$$E_{cr} = \frac{m_0 \omega^2 A^2}{6}, \text{ deci contribuția masei resortului este } mr = \frac{m_0}{3}.$$

II. Vom analiza contribuția resortului și masei m_2 atârnată de acesta la energia cinetică totală a sistemului, energia celor 2 fiind E_{cr2} .

$E_{cr2} = \frac{m_0 \omega^2 A_2}{6} + \frac{m_2 \omega^2 A_2}{2}$ care mai poate fi scrisa ca $E_{cr2} = \frac{m_e \omega^2 A_2}{2}$, unde $m_e = \frac{m_0}{3} + m_2$ este masa echivalentă a celor 2 componente.

III. De acum avem un nou sistem echivalent, corpul de masă m_1 , și ansamblul de corpuri (resort și corpul de masa m_2) cu masă m_e . Pentru noul sistem echivalent avem de-a face cu un caz clasic de oscilații, în care se introduce mărimea cunoscută drept masa redusă a sistemului:

$$u = \frac{m_1 m_e}{m_1 + m_e}, \text{ care se deduce din legile de mișcare a corpurilor ce alcătuiesc noul sistem echivalent.}$$

$$\begin{cases} -d^2 x_1 / dt^2 \cdot m_1 = -k x_1 + k x_e \\ -d^2 x_e / dt^2 \cdot m_e = -k x_e + k x_1 \end{cases} \quad \text{unde } x_1, x_e \text{ sunt coordonatele de poziție ale corpului de masa } m_1,$$

respectiv m_e la un anumit timp t în cadrul oscilației. Pentru mișcarea armonică se impune ca $-\frac{d^2 x_1}{dt^2} = -\omega^2 x_1$ și $-\frac{d^2 x_e}{dt^2} = -\omega^2 x_e$.

$$\text{Deci } \omega = \sqrt{\frac{k(m_1 + m_e)}{m_1 m_e}} = \sqrt{\frac{k(m_1 + \frac{m_0}{3} + m_2)}{m_1(\frac{m_0}{3} + m_2)}}.$$

$$\text{Numeric, } \omega = 22.821 \text{ rad} \cdot s^{-1}.$$

2 2.

Pentru un sistem oscilant cu componente cuplate în paralel avem că atât constanta elastică echivalentă cât și modulul Young echivalent E_e (pe care trebuie să îl aflăm) se calculează ca suma acestor parametri specifici fiecărei componente (cilindru elastic și resort) în parte. Astfel:

$$E_e = E_r + E, \text{ unde } E_r, E \text{ sunt modulele Young ale resortului și respectiv a cilindrului.}$$

Pentru resortul fără masă (considerat ideal), folosind legea lui Hooke, avem ca $E_r = \frac{kL}{2S}$. Ne rămâne să aflăm E . Pentru aceasta vom analiza oscilațiile sistemului cilindru + resort, a căror perioadă T a micilor oscilații o cunoaștem.

Vom aborda așa-numită ”variantă energetică” a studiului oscilațiilor.

I. Fie E_{cc} = energia cinetică a cilindrului în urma unei deformări mici x (dx) cu rata de dilatare γ .

$E_{cc} = \frac{J\gamma^2}{2}$, unde J = momentul de oscilație a șurubului față de discul față de care e suspendat iar $\gamma = \frac{d\epsilon}{dt}$. Folosind hintul, avem că:

(1) $E_{cc} = \frac{mL^2\gamma^2}{24} = E_c$, care corespunde energiei cinetice totale E_c a sistemului deoarece resortul e considerat ideal (fără masă) și acesta nu contribuie decât la energia potențială elastică a sistemului.

II. Fie E_{pc} și E_{pr} energiile potențiale elastice ale cilindrului elastic, respectiv a resortului. Introducem acum constanta de elasticitate a cilindrului $kc = \frac{ES}{L}$.

Pentru deformarea cu x avem ca: $E_{pc} = \frac{kcx^2}{2}$
 Stiind ca $S = \frac{m}{\rho L}$ și ca $x = \epsilon L$, putem scrie:

$$(2) E_{pc} = \frac{mE\epsilon^2}{2\rho}$$

Acum vom calcula expresia energiei potențiale elastice a resortului. Bineînțeles, aceasta este:

$$(3) E_{pr} = \frac{k\epsilon^2 L^2}{2}$$

Din (2)+(3) ne rezultă energia potențială elastică totală a sistemului E_p .

$$(4) Ep = Epc + Epr$$

Prin împărțirea relațiilor (4)/(1) și, amintindu-ne că $\gamma = \frac{d\epsilon}{dt}$ găsim ca:

$$\omega^2 = 12\left(\frac{E}{\rho L^2} + \frac{k}{m}\right), \text{ deci}$$

$$\omega = \frac{2\pi}{T} = \sqrt{12\left(\frac{E}{\rho L^2} + \frac{k}{\rho SL}\right)}$$

De aici, scoatem modulul Young E al cilindrului:

$$E = \left(\frac{\pi^2}{3T^2} - \frac{k}{\rho SL}\right)\rho L^2$$

Acum putem găsi Ee:

$$Ee = \left(\frac{\pi^2}{3T^2} - \frac{k}{\rho SL}\right)\rho L^2 + \frac{kL}{2S} = \frac{\pi^2 \rho L^2}{3T^2} - \frac{kL}{2S}$$

Înlocuind numeric avem:

$$Ee = 568,7 \text{ Pa.}$$

3 3.

Analogia mecano-electrică constă în:

$$1. q \longrightarrow m$$

$$2. j \longrightarrow Z$$

$$j = \frac{I}{S} = \frac{\Delta q}{\Delta t S}$$

$$\text{Deci, } Z \longrightarrow \frac{\Delta m}{\Delta t S}$$

Din analiza dimensională, avem :

$$(1) [Z]si = kg * s^{-1} * m^{-2}$$

$$(2) Z = \rho^\alpha E^\beta, \text{ este impedanța acustică în funcție de densitatea mediului și modulul său Young.}$$

$$(3) [\rho]si = kg * m^{-3}$$

$$(4) [E]si = kg * m^{-1} * s^{-2}$$

$$\text{Din (1),(2),(3),(4) rezultă că } kg * s^{-1} m^{-2} = (kg^\alpha * m^{-3\alpha})(kg^\beta * m^{-\beta} * s^{-2\beta})$$

De aici vom forma sistemul:

$$\begin{cases} 1 = \alpha + \beta \\ -1 = -2\beta \\ -2 = -3\alpha - \beta \end{cases} \quad \text{Soluțiile acestui sistem sunt: } \alpha = \beta = \frac{1}{2}$$

$$\text{Deci } Z = \sqrt{\rho E}$$

$$\text{Numeric } Z = 1.697 * 10^4 kg * s^{-1} * m^{-2}$$

4 4.

Avem 2 situații privind evoluția mișcării unei picături: (1) cădere liberă și (2) urcare sub acțiunea câmpului electric generat între cei 2 electrozi.

Scriem legile de mișcare pentru fiecare situație în parte, ținând cont de faptul că viteza terminală, care se atinge în momentul în care accelerația rezultantă este 0, se atinge instantaneu (vezi hint). Mișcarea se face doar pe verticală.

(1) $G - F_A - F_1 = 0$, unde G , F_A , F sunt modulele greutății, forței arhimedice și forței de frecare la coborâre/în cădere (forța Stokes).

(2) $F_e - G + F_A - F_2 = 0$, analog, cu precizarea că F_e este modulul forței electrice și F_2 forța de frecare la urcare.

Deci:

$$(1) (\rho - \rho_0)V = kv_1$$

(2) $q \frac{U}{h} - (\rho - \rho_0)V = kv_2$, V fiind volumul constant al picăturii iar intensitatea E a câmpului electric dintre electrozi care apare în expresia forței electrice $F_e = qE$ devine $E = \frac{U}{h}$.

(3) De asemenea avem : $v_1 = \frac{h}{t_1}$ (folosind hintul), picătura coboară pe distanța h cu viteza v_1 , necunoscută, în timpul t_1 . Analog, $v_2 = \frac{h}{t_2}$.

Din (1)+(2) și folosindu-ne de relația 3 rezultă:

$$q \frac{U}{h} = kh \left(\frac{1}{t_1} + \frac{1}{t_2} \right)$$

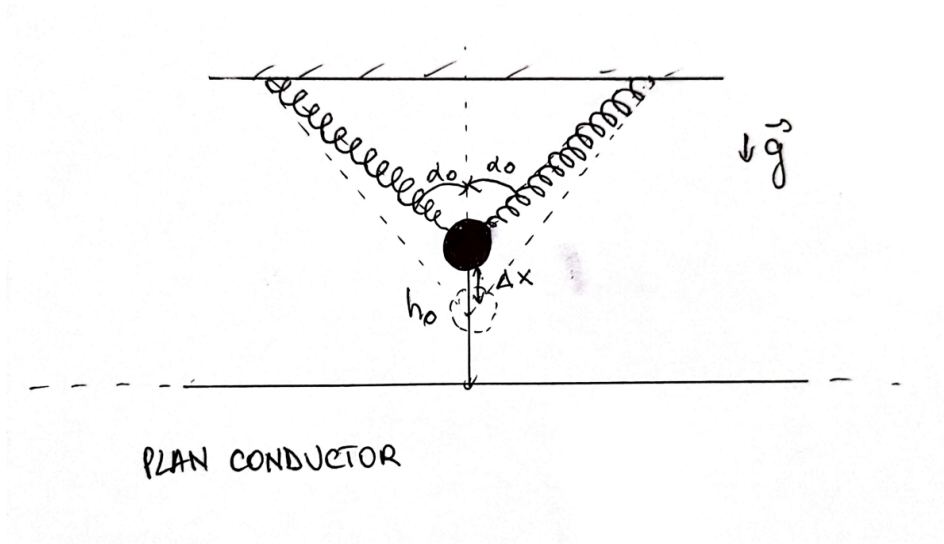
Deci sarcina specifică $\frac{q}{m}$ devine:

$$\frac{q}{m} = \frac{h^2}{U} \frac{k}{m} \left(\frac{1}{t_1} + \frac{1}{t_2} \right)$$

Cunoscând toți parametrii de mai sus (și calculând mai întâi masa picăturii $m = \frac{4\pi r^3 \rho}{3}$), ajungem la următoarea valoare numerică:

$$\frac{q}{m} = 1.456 \cdot 10^3 \text{ C/kg}$$

5 5.

Aplicând principiul II al mecanicii pentru componentele forțelor ce acționează asupra corpului în cazul în care sarcina este deplasată pe distanța x în jos, avem :

$ma = m \frac{d^2 x}{dt^2} = -mg + 2k(x + \Delta l_0) \cos^2 \alpha + \frac{q^2}{16\pi\epsilon(h_0 - x)^2}$, unde Δl_0 este dilatarea resortului corespunzătoare poziției echilibrului mecanic inițial.

Folosind Teorema lui Pitagora generalizată, din triunghiul format de resorturile dilatate, avem:

$$l^2 = x^2 + l_0^2 + 2xl_0 \cos \alpha_0, \quad x \ll l_0, \text{ rezulta}$$

$$l^2 = l_0^2 + 2xl_0 \cos \alpha_0, \text{ deci folosind inegalitatea lui Bernoulli } l = l_0 \left(1 + \frac{x \cos \alpha_0}{l_0} \right)$$

De aici se explică de ce forța elastică pe direcția verticală este:

$$F_e = 2k(l_0 - \Delta l) \cos^2 \alpha, \text{ unde } \alpha - \alpha_0 \rightarrow 0$$

De aici rezultă :

$$m \frac{d^2 x}{dt^2} = -mg + 2k(x + \Delta l) \cos^2 \alpha + \frac{q^2}{16\pi\epsilon h_0^2} (1 - \frac{2x}{l_0})$$

$$\text{Din condiția de echilibru se știe că } mg - k\Delta l \cos^2 \alpha_0 + \frac{q^2}{16\pi\epsilon h_0^2} = 0, \text{ deci}$$

$$m \frac{d^2 x}{dt^2} = 2kx \cos^2 \alpha_0 - \frac{q^2}{16\pi\epsilon h_0^3} x, \text{ o ecuație de tip armonic din care extragem pulsația}$$

$$\omega = \sqrt{\frac{q^2}{8\pi\epsilon m h_0^3} - \frac{2k \cos^2 \alpha_0}{m}}$$

Înlocuind numeric vom avea ca $\omega = 25,15 \text{ rad} \cdot \text{s}^{-1}$

6 6.

a. $F = uv = \frac{dm}{dt} v$, este forța exercitată de rotor asupra aerului (respectiv de aer asupra rotorului)
 $\frac{dm}{dt} = u = \rho S(v_1 - v_2)$, pentru secțiunea tubului de curent pri care curge aerul cu debit masic constant în timp u .

Vom interpreta 2 definiții ale puterii pe care le vom utiliza pentru a afla v_1 .

$$(1) P = Fv = \rho S v^2 (v_1 - v_2)$$

(2) $P = \frac{\Delta E}{\Delta t} = \frac{1}{2} \rho S v (v_1^2 - v_2^2)$, de aici ridicăm relația (2) la pătrat și o împartim la relația (1) și avem ca:

$$P = \frac{1}{4} \rho S (v_1 + v_2)^2 (v_1 - v_2), \text{ dar } \frac{v_2^2}{v_1} = a \text{ deci}$$

$$P = \frac{1}{4} \rho S v_1 (1+a)^2 (1+a)$$

$$v_1 = \left[\frac{4P}{\rho S (1+a)^2 (1+a)} \right]^{\frac{1}{3}}, \text{ iar numeric } v_1 = 12,9 \text{ m/s.}$$

$$\text{b. } v_2 = a \cdot v_1$$

Din (1) și (2) reiese că $v = \frac{v_1 + v_2}{2}$, deci $v = 8,6 \text{ m/s}$ (viteza la nivelul rotorului).

7 7.

Problema se reduce la una de optimizare spațială (optimizare geometrică) și apoi la una de numărare.

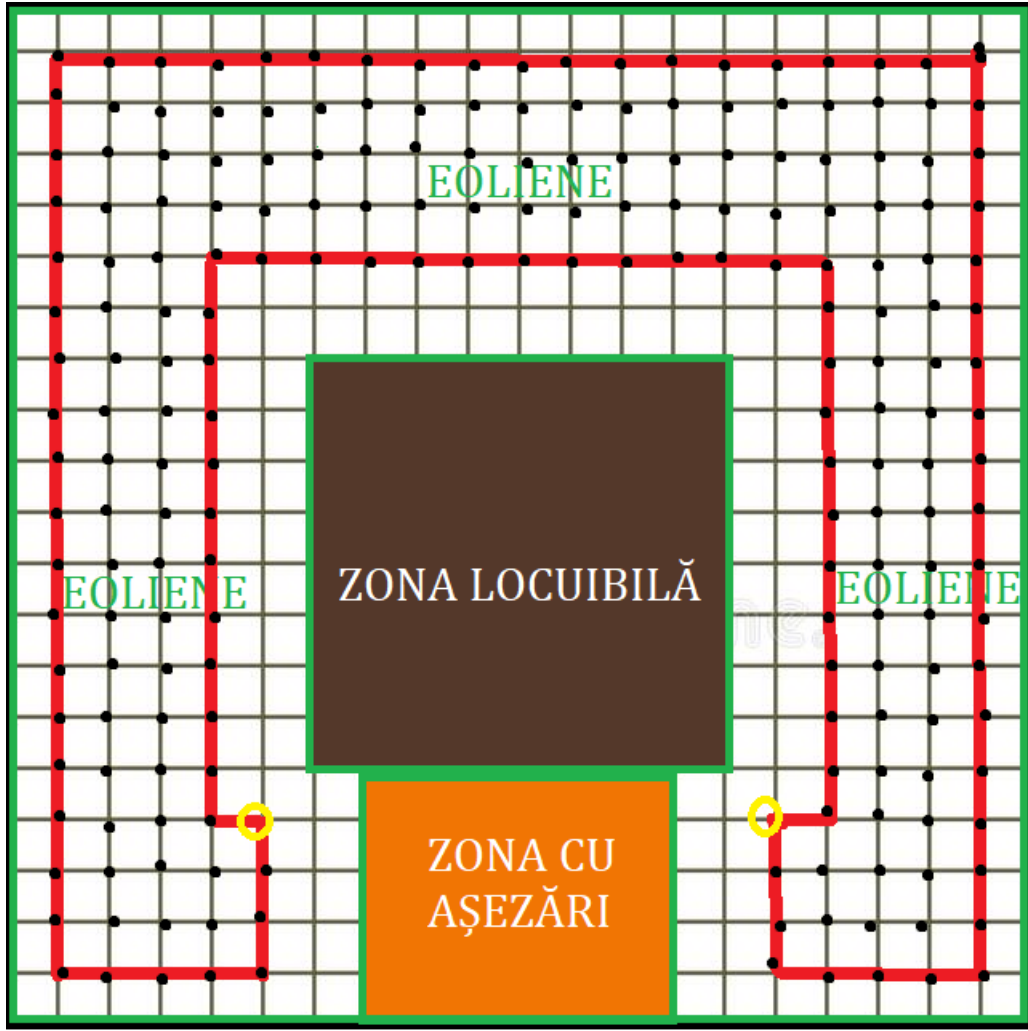
Trebuie găsită geometria necesară dispunerii spațiale a eolienei care asigură respectarea tuturor cerințelor și dispunerea unui număr maxim de eoliene.

Este intuitiv și ușor de observat (folosind hintul) că această configurație corespunde așezării a câte unei eoliene în varfurile unui pătrat până la umplerea spațiului disponibil cu eoliene.

În desenul de mai jos, suprafața delimitată de linii roșii, respectiv liniile roșii, corespunde spațiului disponibil dispunerii eolienei. **Fiecare eoliană este reprezentată de un punct negru aflat în vârful unui pătrățel.**

Observație: există 2 vârfuri (cercuri cu cotor galben) în care nu pot fi dispuse eoliene deoarece nu ar fi respectate restricțiile.

Se deduce că numărul maxim de eoliene este $N=213$.

8 8.

Pentru a scrie ecuația de mișcare a unui electron, introducem mai întâi o accelerație gravitațională echivalentă g^* care reiese din acțiunea celor 2 câmpuri, gravitațional și electric ale căror intensități sunt antiparalele ($\vec{g} \parallel \vec{E}$).

$$g^* = g + \frac{eE}{m}$$

Din teoria balistică se deduce ecuația parabolică:

$$y = xtg\theta - \frac{1}{2} \frac{g^{*2} x^2}{v_0^2 \cos^2 \theta}, \text{ unde deja am înlocuit } g \text{ cu } g^*, \text{ iar } \theta \text{ este unghiul de lansare.}$$

Înălțimea maximă la care ajunge electronul față de punctul de lansare este $ym = \frac{v_0^2 \sin 2\theta}{2g^*}$.

Știind că $\sin^2 \theta = \frac{1 - \cos 2\theta}{2}$, relația anterioară devine:

$$ym = \frac{v_0^2 (1 - \cos 2\theta)}{4g^*} \quad (1)$$

Distanța maximă atinsă de corp este :

$$xm = \frac{v_0^2 \sin 2\theta}{2g^*} \quad (2)$$

Folosim (1) și (2) pentru a găsi expresiile $\sin 2\theta$ și $\cos 2\theta$ și apoi le înlocuim în bine-cunoscuta relație $\sin^2 2\theta + \cos^2 2\theta = 1$. De aici rezultă:

$$\left(\frac{2xm g^*}{v_0^2}\right)^2 + \left(1 - \frac{4ym g^*}{v_0^2}\right)^2 = 1 \quad (3)$$

(3) este ecuatia elipsei cautate de noi, pe care mai simplu o putem scrie astfel :
 $\frac{xm^2}{a^2} + \frac{(ym-b)^2}{b^2} = 1$, unde $a = \frac{v0^2}{2g^*}$ este semi-axa mare a elipsei si $b = \frac{v0^2}{4g^*}$ este semi-axa mica a elipsei.

Din desen se observa ca latus rectum are lungimea $l = \frac{2b^2}{a}$. Inlocuind a si b, rezulta :

$$l = \frac{v0^2}{4g^*} = \frac{v0^2}{4(g + \frac{eE}{m})}$$

Numeric (avand in minte observatia imediat calculabila ca $g \ll \frac{eE}{m}$) avem ca $l = 6.82$ mm.

9 9.

a. Fie v = viteza de rotatie aparenta a componentei B in jurul componentei A.
 Urmarind figura, reiese ca:

$$(1) \quad 2(R1+R2) = vt1$$

$$(2) \quad 2(R1-R2) = vt2$$

Prin impartirea relatiilor (1) si (2) ne rezulta in cele din urma ca :

$$\frac{R2}{R1} = \frac{t1-t2}{t1+t2}$$

$$\text{Numeric, } \frac{R2}{R1} = 0.387$$

b. Fata de centrul de masa al sistemului, momentul resultant al fortelor este 0. Avem deci:

$$M1r1 = M2r2, \quad M1, M2 \text{ masele componentelor si } r1, r2 \text{ razele orbitelor}$$

Cum $d \gg r1, 2$ folosim aproximatia $\sin\theta \rightarrow \theta$ si gasim raza orbitelor in functie de unghiurile de observatie a acestora si distanta d fata de Terra:

$$r1 = d\theta1 \text{ si } r2 = d\theta2$$

$$\text{Deci, } \frac{M2}{M1} = \frac{r1}{r2} = \frac{\theta1}{\theta2}$$

$$\text{Dar } \frac{M2}{M1} = \frac{\rho2}{\rho1} \frac{R1^3}{R2^3}, \text{ asa ca rezulta:}$$

$$\frac{\rho2}{\rho1} = \frac{R1^3}{R2^3} \frac{\theta1}{\theta2}$$

Utilizand rezultatul de la subpunctul a, avem ca:

$$\frac{\rho2}{\rho1} = \frac{(t1+t2)^3}{(t1-t2)^3} \frac{\theta1}{\theta2}$$

$$\text{Numeric, } \frac{\rho2}{\rho1} = 0.517.$$